

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги“

COM(2007) 747 окончателен — 2007/0267 CNS

(2008/C 224/28)

На 18 декември 2007 г. Съветът реши, в съответствие с член 262 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие становището си на 30 април 2008 г. (докладчик: г-н Robyns de Schneidauer).

На 445-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 май 2008 г. (заседание на 29 май 2008 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 98 гласа „за“ и 3 гласа „възпържал се“.

Заклучения и препоръки

1. ЕИСК приветства положените от Европейската комисия усилия да приведе правилата за ДДС, отнасящи се до финансовите и застрахователни услуги, в съответствие с изискванията на единния пазар. В това отношение ЕИСК особено оценява сътрудничеството с пряко участващите заинтересовани страни ⁽¹⁾, както и проведената по Интернет публична консултация. Независимо от това, с оглед на бъдещите прегледи на правилата за ДДС, ЕИСК препоръчва пряко участие в законодателния процес на всички заинтересовани страни.

2. ЕИСК изразява съгласие с факта, че предложенията предствяват значителна стъпка към една съвременна и по-конкурентна рамка за ДДС за финансовите и застрахователните услуги. Въпреки това, ЕИСК би приветствал по-цялостен законодателен подход, който да премахне съществуващите трудности при тълкуването и неразрешените проблеми. Не може да се подчертае в достатъчна степен, че Европейската комисия трябва да действа много внимателно при изготвянето на законодателство в областта на ДДС, свързано със застрахователните и финансовите услуги. Не трябва да се излагат на опасност интересите и на двата сектора и на техните клиенти, по-специално на клиентите физически лица. Освен факта, че се касае за два сектора, които са ключови за доброто функциониране на икономиката и създават работни места за много европейски граждани, това е и много специализирана материя, която не трябва да оставя място за догадки. Тъй като един от главните поводи за загриженост е постигането на по-голяма правна сигурност и намаляването на административната тежест за икономическите оператори и националните данъчни органи, смисълът на текста трябва да бъде пределно ясен.

3. По отношение на въпроса за неутралността на ДДС, ЕИСК със задоволство отбелязва въвеждането на схеми за поделяне на разходите и разширяването на възможността за начисляване на данък. Препвид правилния текст и прилагане, ЕИСК е убеден, че

⁽¹⁾ Тези заинтересовани страни са финансовите оператори, застрахователите и националните данъчни органи.

тези инструменти ще намалят въздействието на скрития ДДС в разходите на доставчиците на застрахователни и финансови услуги. Това не само ще повиши ефективността и конкурентоспособността на сектора, но и ще допринесе за предлагането на услуги чрез специализирани доставчици и за запазването на работни места в Европа. Независимо от това, тъй като целта е да се създаде по-голяма неутралност на ДДС и да се въведат равноправни условия в застрахователния и финансов сектор, все още съществуват редица предизвикателства. По-специално са необходими по-голяма яснота и по-стабилни определения за редица изключения и понятия като „специфичния и съществен характер“ на необлагаемите услуги, както и обхвата на необлагаемостта посредничеството. Следва да се намери приемливо решение, чрез което да се разшири обхватът на разпоредбите за поделяне на разходите до възможно най-много оператори и да се избегнат несъвместими различия между държавите-членки при прилагането на възможността за начисляване на данък. И в заключение, трябва да се проучат начините за избягване начисляването на ДДС в допълнение към други подобни данъци за тези услуги, които се облагат със специфични национални данъци като данъците върху застрахователните премии и които ще се облагат с ДДС, когато възможността за облагане се използва от доставчика на тези услуги. В противен случай интересите на потребителите ще бъдат засегнати.

Мотиви

1. Към по-конкурентен единен пазар на застрахователни и финансови услуги ⁽²⁾

1.1 Съгласно действащото законодателство в областта на ДДС не се начислява ДДС за клиентите на повечето финансови и застрахователни услуги. От друга страна, това създава ненужни пречки за постигането на интегриран, отворен, ефективен и конкурентен единен пазар за дружествата, предоставящи финансови и застрахователни услуги. Два са основните проблеми ⁽³⁾.

⁽²⁾ MEMO/07/519, „Осъвременяване на правилата за ДДС, прилагани за финансовите и застрахователните услуги — Често задавани въпроси“, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 1-4.

⁽³⁾ 3 COM(2007) 747 окончателен „Предложение за директива на Съвета, обяснителен меморандум“, Брюксел 28 ноември 2007 г., стр. 2-4.

1.2 Първият проблем произтича от факта, че определенията на необлагаеми застрахователни и финансови услуги за целите на ДДС са остарели. Освен това липсва ясно разграничаване между необлагаеми и облагаеми доставки, както и общоприет в Общността метод за определяне на възстановяемия платен ДДС върху покупките. Поради това освобождаването не се прилага еднакво от държавите-членки. В резултат на това през последните години значително се увеличи броят на съдебните дела, разглеждани от Съда на Европейските общности. Следователно е необходимо да се запълни законодателната празнота и да се изяснят правилата, уреждащи освобождаването от ДДС на застрахователните и финансовите услуги. В съответствие с намерението на Комисията е целесъобразно да се предвиди и възможността за по-нататъшни развития в сектора на финансовите услуги.

1.3 Вторият проблем е свързан с липсата на неутралност на ДДС. Доставчиците на финансови и застрахователни услуги обикновено не могат да си възстановяват ДДС, който те са заплатили за закупути от тях стоки и услуги, за да извършват дейността си (ДДС върху покупките). Положението е различно при нефинансовите предприятия, за които ДДС върху покупките не е разход: това е данък, който те събират от клиенти (оттук и наименованието му „данък върху потреблението“) и след това предават на държавата, без да се отразява на техните приходи. Докато за данъчните органи на държавите-членки ДДС представлява важен източник на приходи, предприятията понасят каскадни ефект. „Скритият“ невъзстановим ДДС е разходен елемент на доставчиците на финансови и застрахователни услуги. В крайна сметка, това повишава по принцип цената на стоките и услугите за потребителите ⁽⁴⁾.

1.4 Като част от общата тенденция към интеграция на европейските финансови пазари и световната надпревара за по-висока ефективност и конкурентоспособност, финансовите и застрахователните дружества възприемат нови бизнес модели. Това им дава възможност да централизират или да възлагат изпълнението на ключови функции на бек офиса и на подкрепителни дейности на така наречените „центрове за високи постижения“, които извършват тези функции хоризонтално за групи оператори. По-конкретно такива бизнес модели позволяват по-ефективно използване на ноу-хау и инвестиции, което води до предлагане на по-висококачествени продукти на по-ниска цена. От друга страна, това създава проблем, когато такива услуги се фактурират с включено ДДС на финансови и застрахователни оператори и по този начин се създават допълнителни разходи. Оттук произтича и описаният по-горе каскаден ефект.

1.5 Целта на прегледа на законодателството в областта на ДДС е да се осигури от една страна осъвременено и по-единно прилагане на правилата за ДДС, като се създаде по-голяма правна сигурност и се намали административната тежест за икономическите оператори и администрациите. От друга страна, за да се реши проблемът, свързан с неутралността на ДДС, предложението (директива за ДДС) приканва финансовите и застрахователните институции да намалят разходите, свързани с ДДС, който не може да се приспада, като им даде възможност да изберат да предоставят услуги, които се облагат с ДДС и възможност да избягват създаването на невъзстановяем ДДС, като се изясни и разшири обхватът на правилата, регулиращи освобождаването от ДДС на схеми за поделяне на разходите, включително на трансграничните схеми.

⁽⁴⁾ Battiau P., (2005), „Писмо от Брюксел. ДДС във финансовия сектор“, публикувано в The Tax Journal от 28 ноември 2005 г., стр. 11-14.

2. Обща система за данък добавена стойност: законодателен подход ⁽⁵⁾

2.1 В продължение на повече от тридесет години Шестата директива за ДДС (77/388/ЕО) представляваше основата на общата европейска рамка за ДДС. Въпреки това, многобройните изменения затрудниха прочита ѝ и достъпа за тези, които я прилагат. На 1 януари 2007 г. влезе в сила новата директива на Европейската общност за ДДС (2006/112/ЕО), която е по-ясна, по-рационална и по-проста, като не е извършена никаква промяна на съдържанието по същество.

2.2 В съответствие със стремежа ѝ за осъвременяване и опростяване на правилата за данъчно облагане на финансовите и застрахователните услуги, Европейската комисия предложи през ноември 2007 г. ново изменение на законодателството на ЕС в областта на ДДС ⁽⁶⁾. Предложенията са част от Стратегията на Комисията за опростяване на регулаторната среда (Раздел 66 от СОМ(2006) 690). Новите определения допринасят също така и за по-голяма съвместимост с правилата на вътрешния пазар (напр. инвестиционни фондове, кредитен рейтинг, деривати).

2.3 Настоящото предложение за директива на Съвета относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги предвижда изменения на член 135, параграф 1, букви а) до ж) и член 137, параграф 1 а) и параграф 2 от директивата за ДДС (2006/112/ЕО). Настоящото предложение се придружава от предложение за регламент ⁽⁷⁾ (регламент за ДДС), което съдържа разпоредби за прилагане на съответните членове на Директива на Съвета 2006/112/ЕО от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на застрахователни и финансови услуги. В него се изброяват финансовите, застрахователните услуги, услугите, свързани с управление и посредничество, които отговарят на условията или не отговарят на условията за освобождаване от ДДС, както и услугите, които имат специфичния и съществен характер на необлагаема услуга и които на това основание отговарят на изискванията за освобождаване. Предвид комплексността на финансовите услуги и застрахователните пазари, както и непрекъснатото разработване на нови продукти, тези списъци не са изчерпателни.

3. Консултиране със заинтересованите страни и оценка на въздействието ⁽⁸⁾

3.1 От 2004 до 2007 г. се проведе консултация със заинтересованите страни и Европейската комисия възложи провеждането на независимо проучване, като всички потвърдиха необходимостта от преглед на законодателството в областта на ДДС за

⁽⁵⁾ СОМ(2007) 747 окончателен „Предложение за директива на Съвета, обяснителен меморандум“, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 2-4.

⁽⁶⁾ СОМ(2007) 747 „Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги“.

⁽⁷⁾ СОМ(2007) 746 „Предложение за регламент на Съвета определящ мерки за прилагането на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги“.

⁽⁸⁾ СОМ(2007) 747 окончателен „Предложение за директива на Съвета, обяснителен меморандум“, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 2-6.

застрахователния и финансовия сектор. Разгледаните възможности са описани подробно в оценката на въздействието ⁽⁹⁾ на ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ (TAXUD).

3.2 През 2004 г. в Дъблин се проведе семинар по програма Fiscalis за националните данъчни органи на държавите-членки. На семинара бяха разгледани различните проблемни области за икономическите оператори, по-специално развитието на световния и на вътрешния пазар, което обяснява явлението за възлагане на външен изпълнител. През 2005 г. се засили диалогът с основните заинтересовани страни. Бяха установени редовни контакти с представителни групи като Европейската банкова федерация (ЕБФ), Европейския комитет за застраховане (СЕА), Европейската федерация на застрахователните посредници (VIPAR) и Европейската асоциация за управление на фондове и активи (ЕФАМА), както и професионални консултанти и други заинтересовани страни.

3.3 В периода след първия семинар по програмата Fiscalis ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ (TAXUD) поръча извършването на проучване на независим експерт с цел да се повиши разбирането на икономическите ефекти от освобождаването от облагане с ДДС на финансовите и застрахователните услуги ⁽¹⁰⁾. Окончателният доклад беше представен на Комисията през ноември 2006 г. и съдържа, наред с другото, следните заключения ⁽¹¹⁾:

- a) финансовите институции на ЕС са по-малко рентабилни в сравнение с такива институции в други високо развити икономически региони като САЩ. Финансовите институции на ЕС са потърпевши в по-голяма степен от включването на невъзстановяем и с каскаден ефект ДДС. Това увеличава техните разходи;
- б) съществуват доказателства, че поради различия в тълкуването на директивата за ДДС в държавите-членки относно необлагаемите или облагаемите финансови услуги, икономическите оператори изпитват значителна правна несигурност при вземането на търговски решения. Това изглежда е важен въпрос, когато се решава какво да се възложи на външен изпълнител и какво не;
- в) различията в тълкуването на решенията на Съда на Европейските общности и в методологията на изчисляване на размера на възстановяване се разглеждат като източници за нарушения, които допринасят за липсата на неутралност на ДДС. Проучването заключи, че настоящият режим за облагане с ДДС на финансовите услуги в средносрочен план ще се превърне в „източник на несправедливо конкурентно предимство“ и ще „възпрепятства осъществяването на единен пазар на финансови услуги“.

⁽⁹⁾ SEC/2007/1555 Работен документ на службите на Комисията — Съпътстващ документ към Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги — Обобщена оценка на въздействието, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 1-61.

⁽¹⁰⁾ Price Waterhouse Coopers, Търг № Taxud/2005/АО-006, „Проучване за повишаване разбирането на икономическите ефекти от освобождаването от ДДС на финансовите и застрахователните услуги“, Брюксел, 2006 г., стр. 1-369.

⁽¹¹⁾ SEC/2007/1555 Работен документ на службите на Комисията — Съпътстващ документ към Предложение за директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на третирането на застрахователните и финансовите услуги — Оценка на въздействието, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 12-13.

3.4 В резултат на проведената следваща серия от консултации с държавите-членки и с ГД „Вътрешен пазар и услуги“ (MARKT), беше изготвен основен документ — Работен документ Taxud 1802/06, който беше обсъден със заинтересованите страни и държавите-членки на Данъчната конференция, проведена в Брюксел през май 2006 г. В Работния документ се набелязват основните проблеми, както и възможните технически мерки за решаването им.

3.5 От 9 май до 9 юни 2006 г. се проведе отворена консултация по интернет. Европейската комисия получи 82 отговора ⁽¹²⁾. Въз основа на приносите на заинтересованите страни в публичната консултация за финансовите и застрахователните услуги бяха направени три основни заключения. Първо, каквито и възможности да се избера за осъвременяване третирането на финансовите и застрахователните услуги по отношение на ДДС, те следва да създадат по-голяма правна сигурност и яснота и да намалят административната тежест за доставчици, подизпълнители, посредници и клиенти. Второ, икономическите оператори от застрахователния сектор и тези от сектора на финансовите услуги по принцип изпитват едни и същи проблеми, но биха могли да отдадат различен приоритет на мерките за решаването им. Трето, интересите на икономическите оператори към доставки между предприятия значително се различават от интереса им към доставки от предприятия на потребител.

3.6 През юни 2007 г. на страницата на генералната дирекция бяха публикувани работните документи, съдържащи първите правни проекти. Проектите на законодателните актове бяха подробно обсъдени с всички участващи заинтересовани страни на няколко заседания. На 31 юли 2007 г. беше организирана кръгла маса на заинтересованите страни във връзка с ДДС. На 28 ноември 2007 г. Европейската комисия прие и съобщи посочените по-горе предложения, както и оценката на въздействието.

3.7 В оценката на въздействието ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“ (TAXUD) посочва очакваното въздействие от предложението за частните потребители, корпоративните потребители, европейските финансови и застрахователни дружества и националните данъчни органи. Тази оценка ⁽¹³⁾ се основаваше по-конкретно на резултатите от проучването за разбирането на икономическите ефекти от освобождаването от ДДС на финансовите и застрахователните услуги. В зависимост от различни фактори — като стандартната ставка на ДДС, съществуващото третиране на финансовите и застрахователни услуги по отношение на ДДС, взаимозависимостта с другите данъци като данъците върху доходите, въздействието върху разходите за социалното осигуряване и безработицата и др. — се очаква отражението върху бюджета да бъде различно във всяка държава-членка. Независимо от това, въз основа на проучването на РвС ⁽¹⁴⁾ могат да се предвидят следните последици ⁽¹⁵⁾:

⁽¹²⁾ Документ за публична консултация (Консултативен документ относно осъвременяване на задълженията за данък добавена стойност по отношение на финансовите услуги и застраховките) и подробно обобщение на мненията, изразени от респондентите (Обобщение на резултатите — Публична консултация по финансовите и застрахователните услуги) може да се намери на адрес: http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/consultations/tax/article_2447_en.htm.

⁽¹³⁾ Price Waterhouse Coopers, Търг № Taxud/2005/АО-006, „Проучване с цел повишаване разбирането на икономическите ефекти от освобождаването от ДДС на финансовите и застрахователните услуги“, Брюксел, 2006 г., стр. 162-174.

⁽¹⁴⁾ Вж. бележка под линия 10.

⁽¹⁵⁾ MEMO/07/519, „Осъвременяване на правилата за ДДС, прилагани за финансовите и застрахователни услуги — Често задавани въпроси“, Брюксел, 28 ноември 2007 г., стр. 1-4.

3.7.1 Отражение върху бюджета за частните и корпоративни потребители: понастоящем застрахователните и финансовите услуги по принцип не се облагат с ДДС. По-широк достъп до възможността за облагане не трябва в никакъв случай да води до увеличаване на крайната цена на финансовите услуги за клиентите. При трансакции, свързани с финансови услуги, делът на невъзстановяемия ДДС в цената на продуктите представлява така нареченият „скрит данък“. Възможността за облагане ще премахне скрития данък и ще даде възможност на предприятията да станат по-ефективни и следователно продуктите да се предлагат на по-ниска цена. Същата логика се прилага при схемите за поделяне на разходите. Това е въпреки всичко предположение, основаващо се на опита от прилагането на възможността за облагане в страни като Белгия. Извършването на допълнителна работа ще позволи да се оцени какво ще бъде действителното въздействие на възможността за облагане върху бизнес моделите и себестойността на финансовите продукти в различните пазарни сегменти. Частните потребители на дребно следва да извлекат ползи от най-изгодната възможност и не бива да бъдат поставяни в неблагоприятно положение от прилагането на ДДС към другите пазарни сегменти.

3.7.1.1 За корпоративните клиенти е много малко вероятно възможността за облагане да има неблагоприятни последици, тъй като те по принцип възстановяват ДДС за суровини и материали. Не е толкова ясно възможното отражение върху бюджета за частни потребители в малко вероятния случай, когато възможността за облагане се прилага за операции между предприятие и потребител. Тъй като частните потребители не могат да приспаднат ДДС, проблемът с начисляването на ДДС в допълнение към други подобни данъци би могъл конкретно да възникне при плащането на застрахователните премии. Понастоящем тези премии се фактурират с включени национални данъци и парафискални такси поради конкретната причина, че националните данъчни органи не могат да начисляват ДДС върху застрахователни услуги. Въпреки това, евентуалният изход зависи от това до каква степен финансовите и застрахователните предприятия ще използват на практика възможността за облагане при отношенията предприятие-потребител.

3.7.2 Въздействие върху заетостта: важно е да се отбележи, че отражението върху бюджета не се отнася само до размера на приходите от ДДС. ЕИСК се стреми да гарантира, че решенията, свързани с ДДС, като възможността за облагане и схемите за поделяне на разходите, ще допринесат за привличане и задържане на ключови промишлени отрасли в държавите-членки. От една страна, това гарантира пряка заетост в сектора на финансовите и застрахователните услуги. От друга — това създава непряка заетост в държавите-членки. Непряка заетост може да се създаде и в други сектори като ИКТ и други доставчици — външни изпълнители на услуги. Това включва освен това доставчици на стоки и услуги на финансовите и застрахователни институции (напр. доставчици на хардуер, охранителни услуги, кетъринг, доставчици на услуги в областта на строителството и недвижимото имущество и т. н.). Предложенията следва да позволят да се избегне европейските оператори да изнасят дейността си (т. е. да преместят мястото на извършване на дейността си извън Европа), тъй като, ако новите правила са ефективно изготвени и приложени, за предприятията ще стане изгодно да съсредоточат или да възлагат на външен изпълнител извършването на дейности в рамките на ЕС. Това се основава на анализ на обичайна търговска практика, като се взема предвид значението на местните познания и веригите за контрол. От

друга страна, това очевидно не гарантира, че европейските оператори няма да решат в бъдеще да изнасят дейността си извън ЕС. Ето защо ЕИСК е особено чувствителен по отношение на правилния баланс между конкурентоспособност и качество на работните места.

3.7.3 Очаквано въздействие за европейските финансови и застрахователни дружества: Европейската комисия очаква изясняването на определенията за необлагаеми с ДДС финансови и застрахователни услуги да намали разходите за спазване на изискванията. Понастоящем предприятията трябва да проверят тълкуването на освобождаването във всяка отделна държава-членка и често са принудени да разчитат на Съда на Европейските общности. Това е не само значителен разход, но и пречка за европейската интеграция и международната конкурентоспособност. Единно тълкуване ще означава, че тълкуване, приложено в дадена държава-членка, ще е валидно и в останалите държави-членки. Освен това по-широкият достъп до схемите за поделяне на разходите и възможността за облагане ще улесни финансовите и застрахователните дружества да управляват по-добре въздействието на невъзстановяемия ДДС върху вътрешната структура на разходите им. Това ще увеличи рентабилността на финансовите и застрахователните оператори, като им позволи по-добре да се конкурират на световния пазар и да намалят цената на капитала и застраховките за европейската икономика и потребителите като цяло.

3.7.4 Отражение върху бюджета за националните данъчни администрации: Комисията е убедена, че повишаването на данъчната сигурност ще гарантира правата на данъчно облагане на държавите-членки и ще намали възможностите за агресивно данъчно планиране. Освен това административната тежест за националните данъчни администрации следва да намалее поради по-очевидни правила за освобождаване. Въпреки това по-последователно прилагане на освобождаването от ДДС не може да изключи, че някои държави-членки ще трябва да освободят от облагане някои услуги, които те разглеждат понастоящем като облагаеми и обратното. Независимо от това, Комисията предполага въз основа на оценка на високо ниво, че цялостният ефект на последиците за приходите ще бъде малък или дори неутрален. По-рентабилните застрахователни и финансови дружества ще трябва да плащат повече преки данъци и съответно да внасят в националните бюджети. Освен това голяма част от ДДС, който теоретично би бил загубен при такива случаи на прилагане на схеми за поделяне на разходите, не се начислява понастоящем, тъй като операторите свеждат до минимум този разход за съсредоточаване на функции чрез подходящи, но сложни и административно утежнени организационни мерки.

3.7.4.1 Все пак Европейската комисия посочва, че е трудно да се оцени ефектът на тези решения, свързани с ДДС. Много зависи от реакцията на финансовите и застрахователни институции по отношение на тези промени. Що се отнася до поделянето на разходите, намаляването на събираемостта на данъка зависи от това дали вече са въведени схемите и се облагат с ДДС или не. Ако новите правила насърчават финансови и застрахователни дружества да сключват споразумения, водени от стремеж за постигане на ефективност, които, при други обстоятелства, не биха предвидили, няма да се получи загуба на ДДС. Ако вече са въведени схемите и се облагат с ДДС, което е много малко вероятно, може да се получи загуба на приходи поради по-голямото освобождаване. По отношение на промените в правилата за

възможността за начисляване на данък, може да се очаква отлив на нетни данъчни приходи при операции между предприятия, тъй като корпоративните клиенти по принцип могат да възстановят ДДС, който заплащат. От друга страна, данъчното облагане на операции предприятие-клиент теоретично ще генерира данъчни приходи. Въпреки това на този етап не е известно до каква степен операторите биха избрали възможността за облагане на финансови и застрахователни продукти в условията на операции предприятие с предприятие. Финансовите институции и застрахователните дружества би трябвало най-напред да се уверят, че ще успеят да повишат ефективността си до ниво, което да им позволява да начисляват ДДС на частни клиенти, без да се увеличи цената за тези клиенти.

4. Бележки по отношение на застрахователните и финансовите услуги

4.1 ЕИСК напълно подкрепя Европейската комисия в амбициозния ѝ проект да приведе в съответствие правилата за ДДС за застрахователните и финансовите услуги с изискванията на съвременния пазар. Предложенията ясно са насочени към решаване на основните области на загриженост за финансовия и застрахователен сектори и техните клиенти, а избраният подход т. е. проектът за директива с мерки за прилагане в проект за регламент, изглежда правилен и логичен.

4.2 От друга страна ЕИСК насърчава Европейската комисия заедно с държавите-членки да продължат да работят за допълнително изясняване на редица определения, така че да се реши цялостно основният проблем, свързан с постигането на по-голяма правна сигурност. По отношение на определенията на финансовите услуги, ЕИСК изразява загрижеността си във връзка с някои параграфи от текста на предложенията, като предоставянето на кредити, както е определено в точка 2 от член 135 от Директивата за ДДС и член 15 от регламента за ДДС. Тези определения не са напълно ясни и изглеждат прекалено ограничителни. Например, включено е само „даването на пари назаем“ в най-общ вид, както изглежда, без да се разглеждат конкретно различните видове съществуващи или новопоявили се решения за осигуряване на финансиране, включително транзакции с ценни книжа. Поради това ЕИСК препоръчва да се отдели внимание за допълнително изясняване, като същевременно се предвиди и възможността за по-нататъшни развития в сектора на финансовите услуги в съответствие с желанието на Комисията.

4.3 Същата препоръка се отнася до предложението за регламент. ЕИСК би препоръчал да се извърши допълнителна работа, за да се гарантира, че използваният в регламента списък на примерите е напълно ясен и логичен. ЕИСК разбира, че на теория регламентът не включва изчерпателен списък на определения, но ЕИСК е загрижен поради съществуващия риск от объркване и неизвестните последици на практика за финансовите и застрахователните услуги, които не са изрично посочени в списъка.

4.4 Следва да се отдели внимание на създаването на по-голяма сигурност по отношение на категориите платежни услуги, деривати, ценни книжа, попечителски услуги и обхвата на освобождаването на специфични услуги, отнасящи се до управлението на инвестиционни фондове. По отношение на услугите, за които се смята, че имат специфичния и съществен характер на необлагаема услуга, ЕИСК смята, че може да е необходимо допълнително изясняване на понятието „съществен“ и „специфичен“⁽¹⁶⁾. Предложенията не винаги като че ли дават достатъчно ясна представа за административните действия, които действително се считат за специфични и съществени, докато списъците като че ли не винаги са напълно логични, при положение че услуги, които принадлежат към една и съща стойностна верига, могат понякога да бъдат третираны по различен начин.

4.5 По отношение на посредничеството е необходимо да се изясни определението „страна по договор“ и „стандартизирани услуги“⁽¹⁷⁾. Посредничеството следва да бъде включено в определението на услуги, които имат „съществения“ и „специфичен“ характер на необлагаема услуга⁽¹⁸⁾. В противен случай посредниците не биха могли да извършват дейността си при равнопоставени условия. Това би било и в противоречие с желаната нова философия на предложените освобождавания, която поставя ударението върху предоставянето на самата услуга, а не върху доставчика или върху средствата, използвани за предоставянето ѝ.

4.6 Специално внимание следва да се отдели на услуги като пенсии и ренти, които ще бъдат обект на освобождаване по силата на различните категории освобождаване. В зависимост от наличието или отсъствието на риск, това ще бъде застраховка⁽¹⁹⁾ или финансов депозит⁽²⁰⁾. Проблемът е, че понятието за сродни услуги (бек офис) ще бъде разработено отделно и по различен начин⁽²¹⁾. В резултат на това въпросните единични продукти ще трябва да бъдат обхванати от две различни категории съществени и специфични услуги съгласно тяхното определяне в зависимост от основната необлагаема доставка.

4.7 ЕИСК приветства разширяването на правото на операторите да избират да облагат или не банкови и застрахователни услуги, както и въвеждането на схеми за поделяне на разходи като средство за намаляване на въздействието на скрития ДДС. Въпреки това, ЕИСК се опасява, че строгите условия, на които трябва да отговарят операторите, за да извършват поделяне на разходите, както и ограниченият обхват на услугите, които биха могли да се предоставят в рамките на схемите за неутрално поделяне на разходите във връзка с ДДС, ще сведе на практика потенциалната полза от механизмите за поделяне на разходите до много ограничен брой случаи.

⁽¹⁶⁾ Вж. член 135, параграф 1, буква а) от предложението за директива за ДДС и член 14, от предложението за регламент за ДДС.

⁽¹⁷⁾ Вж. член 135а, параграф 9, от предложението за директива за ДДС и член 10, параграфи 1 и 2 от предложението за регламент за ДДС.

⁽¹⁸⁾ Вж. член 135, параграф 1а от предложението за директива за ДДС.

⁽¹⁹⁾ Вж. член 2, параграф 1, от предложението за регламент за ДДС.

⁽²⁰⁾ Вж. член 5, параграф 1, буква з) от предложението за регламент за ДДС.

⁽²¹⁾ Вж. членове 14 и 17 от предложението за регламент за ДДС.

4.8 Въвеждането по принцип на групиране за целите на ДДС (разглеждане на групи от дружества като един-единствен данъкоплатец за целите на ДДС, както е предвидено в настоящата Директива за ДДС, но само по желание), придружено с подходящи разпоредби за предотвратяване на злоупотреби, би могло да се окаже по-целесъобразно и по-гъвкаво решение, което ще позволи на операторите да интегрират обикновените си функции без да трябва да плащат допълнителен ДДС. Въпреки всичко ЕИСК признава, че понастоящем държавите-членки не подкрепят единодушно прилагането на разпоредбите за групиране за целите на ДДС, а и самата Комисия също има известни резерви. Ето защо това решение не изглежда приложимо в краткосрочен план.

4.9 ЕИСК приветства въвеждането на една обща възможност за начисляване на данък, която в момента не съществува за застрахователните услуги. Ясни са предимствата на тази възможност в сделки между предприятия, при които клиентите могат да възстановят ДДС. Въпреки това ЕИСК се опасява, че новото законодателство може да доведе до допълнително данъчно облагане и до бюджетни последици за частните потребители, които не могат да възстановяват ДДС. Каквото и да е приложимото право по отношение на договорите, застрахователните договори са обект на косвени данъци и парафискални такси, начислявани върху застрахователните премии в държавите-членки, където се намира рискът. Ставката на тези данъци е много различна в отделните държави-членки и за отделните класове застраховка (напр. животозастраховане, гражданска отговорност и др.). Това

поражда въпроса за необходимостта от координация на ниво ЕС. ЕИСК се съмнява, че застрахователните дружества ще приложат възможността за облагане особено на пазарите на операции между предприятие и потребител, докато националните данъчни органи начисляват други данъци върху застрахователните премии. От друга страна, ЕИСК смята, че не е вероятно националните органи да премахнат или поне да намалят пропорционално данъците върху премиите, тъй като това ще доведе до загуба на приходи за държавите-членки. Очевидно е, че този въпрос трябва да бъде разгледан.

4.10 По отношение на възможността за облагане за застрахователните и финансовите услуги, ЕИСК би подкрепил също система, която да позволява на операторите да прилагат тази възможност за всяка отделна сделка или за всеки отделен клиент или за предварително определени категории сделки или клиенти. В същата степен би било желателно операторите да могат да възстановяват по съответен начин ДДС във връзка с предоставените облагаеми услуги. Това би довело до максимална неутралност на ДДС при операции между предприятията. Въпреки това е от съществено значение да се гарантира еднаквото прилагане на тази възможност от 2012 г. и поради това на държавите-членки да не се предоставя възможност да налагат различни условия за използването на възможността за начисляване на ДДС. Ако възможността за начисляване на ДДС не се приложи навсякъде по еднакъв начин, вероятно е това да доведе до нарушаване на конкуренцията между държавите-членки и икономическите оператори.

Брюксел, 29 май 2008 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Dimitris DIMITRIADIS